

K. U.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
 hová a lapba szánt kéziratok
 reklamációk és
 előfizetési pénzek küldendők
 = Maros-Vásárhely, =
 Szentgyörgy-utca 9. szám,
 = ref. lelkészi lakás. =

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPEK CSALÁDI LAP.

Kiadja: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület „Egyházi Értekezlete“.

FELELŐS SZERKESZTŐ
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
 ref. lelkész Maros-Vásárhely.

Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egy évre 5 K. — f. Negyed évre 1 K 25 f.
 Fél évre 2 K 50 f. Egy szám ára 6 f.

TÁRSSZERKESZTŐK
PAAL GUSZTÁV,
 ref. koll. tanár Maros-Vásárhely.
S. SZABÓ JÓZSEF,
 ref. koll. vallástanárn Debreczen.

Egyházkerületi értekezletünk elő t.

Az örökkévaló idő hullámverései láthatatlan erővel viszik előbb az emberi élet tengerén azt a hajót, amelynek biztos révparthoz való eljutása mindnyájunk leghőbb óhajtása. E hajó maga a kálvinista anyaszentegyházunk. Ennek egyik nagy rendeltetésű része pedig, erdélyi református egyházkerületünk. Kormányzása bölcsességet, türelmet, hitet és alázatosságot igényel és e keresztyén erényekkel tündökölnék azok a nagyok, akik a „hivatalos egyház“ kormánykerékét tartják kezükben. De egyházi életünk nem merül ki a hivatalos ügy intézésben. Nem rideg hivatal, hanem építő, munkás tevékenység. S mint ilyen alakult ki egyházkerületünkben: az Erdélyi Ref. Egyházkerületi Értekezlet, amely mindig a hivatalos egyházi szervezet keretén belől, annak fenntartása és támogatása mellett az egyházi és világi-elem szeretetteljes egyetértésével végezte munkáját, melynek célja volt: az egyházi ismeretek terjesztése, a keresztyén vallás erkölcsi öntudat és összetartás érzésének ápolása, a ref. hit- és egyházi élet erősítése.

És valóban szeretet, gondosság, mert

benne és általa szerveztetett. Egyháztársadalmi életünk elé feladatokat tűzött és munkát adott. Alkalmat adott arra, hogy egyházközseinkben a mutatkozó vallásos, társadalmi és gazdasági bajok felderítése, orvoslása, lehető megelőzése céljából egyházi, ifjúsági, női, munkás stb. egyesületeket, diakoniszta-otthonokat, árva- és szegényházakat létesítettünk; elbukott, bünbeesett és büntetéseiket kiállott hitsorsosaink részére menedékházakat, foglalkoztató intézményeket kezdeményeztünk. Ott lehetünk népünk anyagi jólétének biztosításánál, a szövetkezeti és nemzetgazdasági tevékenységben, az u. n. szociális kérdések megoldásának nagy munkájában, az élő hit buzgóságával, az evangélium világosságával, a krisztusi szeretet mindezeket egyezsége vezető nagy hatalmával.

E kitűzött elvek alapján erőteljesebb, bár még mindig elég kívánni valót fenhagyó, de belterjesebb építő munka indult meg az erdélyi egyházkerületben. Főtiszt. Kenessey Béla püspök és báró Bánffy Dezső egyházkerületi főgondnok, az egyházkerületi értekezleti vezetőség: Gróf Bethlen Pál elnök, Déry Gyula esperes, Nagy Károly egyház-

kerületi főjegyző buzdításai nem veszték el nyomtalanul s buzgó lelkeszek, tanítók, világi hivek közreműködésével sorban létesültek, vagy új életre keltek Ifjúsági Egyesületek (37 községben), Temetkezési Egyesületek (56 községben), Gazda-Kör (96 községben) Szövetkezet (63 községben). Az Erdélyi Magyar Növédő Egyesület marosvásárhelyi központtal ez ősz folyamán beállítandó Cselédközvetítő és Cseléd-Otthonnal, ugyancsak ezen szék-helylyel Erd. Ker. Ifj. és Tanonc-Otthon 15—24 jobbára árváfiu befogadására.

Ime ez az eddig számontartott munka. November 13—14—19 napokon ünnepi alkalmunk lesz, hogy a Kolozsvárt tartandó közgyűlésünkön tanuságot tegyünk mindezekről. Értekezleti közgyűlésünk egybeesvén az egyházkerület évi közgyűlésével: nagy számban való megjelenés, mint nagy gyűlésünk tárgyai tanuságot teendének ország-világ előtt arról, hogy Erdély fentartó eleme — a kálvinizmus.

Ezért szeretettel, bizalommal, lelkes örömmel fordulunk lelkészeinkhez, tanítóinkhoz, egyházi egyesületeink vezetőségeihez, készüljenek a közelgő kolozsvári gyűlésekre.

A Kálvin ünnepi évében a Szent Lélek felserkentő ereje legyen odavezérlőnk!

Az evangélium mindenknek.

(Folytatás.)

Külön ifjúsági egyletek vannak a gyermekek, serdülő fiúk (13—16 éves), ifjak és idősebbek számára. Németország egyes helyein megpróbálták külön egyesületbe vonni a kereskedősegédeket, úgy-szinte a legtöbb országban vannak külön diákegyesületek, mint nálunk is a Budapesten 1900-ban alakult Bethlen Gábor főiskolai prot. ifjak egyesülete, s Pápán az 1905-ben alakult Evangéliomi Keresztyén Diákegyesület, ugyanott és több más helyen a Konfirmált Ifjak Ker. egyeülete. A római kath. egyházban 1845-ben Kolping Adolf kölni kath. lelkész az iparos segédeket hozta össze „Kath. Legényegylet“ alakításával. Ez egyletek mindenfelé elterjedtek és az ultramontanizmusnak erős támaszai. Ellensúlyozásukra Németországon Fischer bányász megalakította az „Evangélikus Munkásegyletet“ 1882-ben, melynek kötelékébe 1899-ben 359 egylet tartozott 79 ezer taggal.

Kevésbé elterjedtek a Keresztyén Leány-Egyesületek. De az újabb időkben több mozgalmat indítottak szervezésük érdekében s remélhetőleg terjedni fognak. Németországon 872 Leányegylet volt 1891-ig s a következő 7 év alatt még 1416 keletkezett. Közülök igen sokat diakonisszák alakítottak és vezetnek, egyrészt a szegények és betegek, másik részük pedig ker. iratok terjesztésével foglalkozik Magyarországon még alig van egynéhány. Pápán 1905-ben alakult.

Minden egyesületnél fontosabbak a gyülekezeti egyletek. Ezekbe tömörülnek a gyülekezetnek „egyházias érületű“ férfi és nő tagja. Ezek nagyon alkalmas keretül szolgálnak a különféle kegyelmi ajándékok foglalkoztatására, úgy hogy mindenek „szolgálhatják egymást“ általuk mindenkit a neki való munkába lehet beállítani. És alkalmat nyújtanak a gyülekezeti kötelességek és feladatok megismerésére, hogy minden egyháztag megértheti kötelemét s fölismerheti Istentől nyert hivatását.

Itt kell felhívunk a figyelmet a Vasárnap megszentelésére is. A nyugalom nap ótestamentomi örökségünk, a mely kétszeresen megszenteltetett Krisztus feltámadása és a Szent Lélek kitöltetése által (Jan. 20, 19. 26.; Ap. Cs. 20, 7.; I Kor. 16. 2.; Jel. 1, 10.) E nap az egyház ünnepnapja és a társadalomnak egyik áldása. Az egyház tehát nem nézheti közönyösen a „nyugalom nap“ megtartásának akadályait. E célkól alakult a „Sunday rest association“ (a vasárnap megszentelő társulat) Londonban, de e helyi egyletnél nevezetesebb a Genfi Lombard Sándor (szül. 1810., mgh. 1887.) által alapított nemzetközi egylet. Lombard minden erejét ez ügynek szentelte, a mikor egészségi okokból banküzlétével felhagyott. A társulat eredetileg csak Genf városára alakult 1861-ben, 1866-ban egész Svájcra kiterjedt, 1877-ben pedig nemzetközi lett, s majd minden országban vannak fiókegyesületei. A mozgalom jelentékeny befolyást gyakorolt a törvényhozásokra, mivel a hetedik nap megtartása az emberi és a társadalmi törekvésekkel összevág. Azonban sok itt a tenni való, hogy az egész nap nyugalom nap legyen (ne csak néhány órája), hogy csak épen az elhalaszthatatlan dolgot lehessen elvégezni, és hogy eleje vétessék annak, hogy áldás helyett átokká legyen. Norvégia mutat erre nézve követésre méltó példát amaz intézkedésével, hogy szeszes italt kimérni szombat estétől hétfő reggelig nem szabad. De sok nehézséget támaszt az utolsó emberöltő alatt hatalmasan kifejtett közlekedés. Az angol nyelvet beszélő országokban járnak itt elől a jó példával. Városaikban alig néhány közuti kocsik közlekedik s vonatok is csekély számban indulnak és érkeznek, míg az európai többi országokban épen e napon indítanak még külön vonatokat is. Majd ha ez akadály elmúlik és a mulató helyeket is e napon bezárják, hogy a helytelen használatának végeztessék, még akkor is sok tennivaló marad, hogy

a vasárnap valósággal az az áldott nap legyen, a milyennek Isten akarja.

A diakoniának legközvetlenebb evangelizáló munkája a Biblia és a vallásos iratok terjesztése. A reformáció nem sokára a könyvnyomtatás föltalálása után lépett föl, s az új művészetnek sok munkát adott a közjó előmozdítására. A múlt és a mai idők közt a különbséget legjobban mutatja az, hogy míg hajdan egész juhnyáját és több szekér gabonát kellett eladni, hogy valaki egy bibliát megvehessen, ma pedig egy agy mázsa gabona árán több bibliát is megszerezhet. De a rosszirányú könyvek is ép oly könnyen megszerezhetők, ezért ellenszerről kellett gondoskodni a jó ügy harcosainak. Francke az árvaházában könyvnyomdát és a vallásos iratoknak egy nagy raktárát is állított a föl. Száz évvel később megalkult az Angol vallásos iratok terjesztő egyesület (1791), mely csak 1896-ban 60 millió iratot adott ki, ép úgy a „Brit. és Külföldi Biblia Terjesztőtársulat“ (1804), mely a bibliát 300 nyelven adja évenként 4 millió koronánál több költséggel. Csak a magyar nyelvű bibliák 60—70,000 koronába kerülnek neki.

A Szent rás terjesztésének legeredményesebb módja a kolporteurok alkalmazása; ezek nem várják az embereket, hanem felkeresik őket házukban. De mellettük bárki folytathatja ezt a munkát. A keresztyén szellemű lapokat, folyóiratokat, naptárakat, jó könyvek bárki is adhatja másnak elolvasás végett és senki sem tudhatja, hogy melyik jó irat hinti el a szivekre a jó magvat, a miként a rossz könyvek hatása is kiszámíthatatlan.

Hazánkban a Biblia és a vallásos iratok terjesztésével és a keresztyén szövetségek alakításával a Bethania-egyesület foglalkozik.

Ha mindeme tevékenységeknek jelszava: „Az evangéliom mindeneknek“, akkor azok mindazon főgondolat alá sorakoznak, a melyben mi a diakonia feladatát látjuk, t. i. a szó teljes értelmében való gyülekezeti gondozás, gondozása a gyülekezetnek tagjaiban és egészében. És így értjük meg, hogy a törekvések nem alkalmi, esetleges hatásra irányulnak, hanem az egésznek életét, virágzását munkálják. Még a legcsekélyebb munkának is meg van a maga értéke; de egyik sem akar önállónak látszani, hanem a többivel együtt hozzájárul a Krisztus testének építéséhez.

De a jelszónak visszaható ereje is van. Miért vonnánk ki magunkat a munkából? Mint a bevezetésben említettük, Fliedner megvallotta, hogy a szeretetmunkák látása gyenge hitét erősítette, mennyivel inkább erősítette hitünket, ha magunk is gyakoroljuk a jó munkát. Az Úr Jézus mondá (Ján. 7, 17.): „Ha valaki akarja annak akaratját cselekedni, megérti a tudományról, hogy Istentől van-e, vagy én magamtól szólok?“ Számosan tapasztalták már e szavak igazsá-

gát, a kik teljes szívvvel adák magukat a szeretetmunkák gyakorlására; sokszor megalázó, sokszor felháborító tapasztalataik megtanították őket arra, hogy ne a saját erejükben, hanem egy magasabb erőben, a végtelen szeretetben bizzanak s nem nyugodhattak addig, míg a Jézus Krisztust meg nem találták, a ki egyszülött fia az örök és végtelen szeretetnek.

Nyájas olvasó! az igazi irgalmas szamaritánussal arra hívunk fel téged is, hogyha találtál valami jót e könyven, a szerint, a mint alkalmad és tehetőséged vagy rá: „*Eredj el és te is akképpen cselekedjél!*“

Isten igéje.

Az „Uri ima“ rövid magyarázata.

Máté. IV. 9—13.

I

Ti azért így imádkoztok. Kitől tanulhatnák meg helyesebben imádkozni, mint épen Jézus Krisztustól, a mi Urunktól. Minő vigasztalást nyújt az embereknek, hogy magától az Urtól tanulhatjuk, hogy *mit* és *mint* kelek imádkozunk, hogy imádságunk meghallgatást nyerjen. És habár e kifejezést: *így imádkoztok*, nem azt jelenti, mintha nekünk másként nem is volna szabad imádkoznunk, mint csupán ezen ima szavaival (mert látjuk, hogy az apostolok másként is imádkoztak): de mutatja azt, hogy imádságunkat úgy tartalmára mint alakjára nézve e szerint kell berendezni s ugyanazon szavakkal kell imádkoznunk. Mily helytelen és hálátlan dolog volna ezt az imádságot mellőzni vagy csak ritkán használni. Csak az a fődolog, hogy értjük meg annak a valódi tartalmát és lelkét, úgy biztosak lehetünk, hogy nem kell Isten színe elől üresen térnünk vissza, midőn hívő lélekkel elmondjuk ezen imádságot. Ó Uram taníts meg erre most temagad bennünket.

Mi Atyánk. Ez elsőbben is emlékeztet bennünket arra, hogy ne legyünk önzők s ne csupán magunkról gondoskodjunk, hanem vannak embertársaink is, kiknek javát épúgy szívünkön kell hordoznunk, mint saját magunkét. Gondolnunk kell általában minden emberekre; mert Isten minden embereknek Atyja és Üdvözítője „aki nem akarja, hogy valaki elveszen“, hanem „mindenekért váltásául adta magát;“ azután gondolnunk kell különösen rokonainkra, kikkel vérnek köteleke füz össze bennünket és a kiket egykor a mennyben viszónlátni óhajtanánk. „Mert hívánám, hogy én magam legyek átok elszakasztva a Krisztustól, az én atyámfiaiért, a kik rokonaim test szerint“ mondja Pál apostol; ezért kell nekünk különösen ezekről megemlékezni és őket buzgó imában Istennek ajánlani. Továbbá meg kell emlékeznünk azokról is, kik velünk együtt ugyanazon üdvözítő hitnek részesei; hogy Isten részeltesse őket is ugyanazon áldásokbén, melyeket ez imában saját

magunk számára kérünk. A mindenható Istent különös joggal illeti meg gyermekei é zéről az *Atya* nevezet, először azért, mert ő minden embereknek teremtője, és másodsor, mert ő nekünk „lelki Atyá k“ Zsid. XII. 9. Meg kell gondolnunk azt is: 1. hogy mi mint az ő gye mekei, irányában gyengéd és tiszteletteljes szeretettel tartozunk. Malakiás I. 6; 2. hogy minden dolgainkban teljes bizalommal hozzá kell fordulnunk. tudván azt, hogy „miképpen könyörül az atya az ő fia in, azonképen könyörül az Ur az ötöt félökön,“ sőt a mi több „ha az anya elfeledkeznek is gyerme kéről, de én nem felejtkezem el te rőlád.“

Ki vagy a mennyekben. Ez nem teszi, mintha az ő jelenléte csupán csak a mennyre szoitkoznék; „mert az ég é az egeknek e ei be nem foghatnák őt; és ő „betölti a mennyet és a föl et“; hanem rövid, de tartalmas leírását adja az ő isteni dicsőségének, fenségének, uralmának, mindenhatóságának, végetlen tisztaságának és szentség nek és megkülömbözteti őt a mi földi atyáinktól és a hamis istenektől, melyek nem a menny en vannak, a végetle gyönyör és öröm honában, a hol Isten lakoz k, a ki bár az egész világminden éget betölti, de enséges dicsőségében színről-szinre kinyilatkozt tja magát azoknak, kiket ő felemelt, hogy ott vele az örök boldogságnak örvendjenek.

Szenteltessek meg a te neved. A héber nyelv gyakran használja az Isten nevé t maga az Isten helyett s egyszersmind kifejezi isteni természetének és műveinek minde i magasztos tulaj onságait. Az Isten nevé t meg zentelhetjük 1. ajkainkkal, midőn a mi beszélgetésünk szent és sak arról beszélün , „mely alkalmas a szükség szerinti építésre, hogy áldást hozzon a hallókna „; 2. gondolatainkban, midőn magunkban minden felgerjedő gonosz gondolatot elfojtun s lel künket az ő kegyelme és lelke által engedjük kormányoztatni; 3. életünkben, midőn mindent az ő dicsőségére kezdünk, olytatunk és végzünk. Ha minden mi cselekedeteink en az ő dic őségét tartjuk szem előtt, akkor a mi legesekélyebb foglatoossá unk is egy istentisztelet leend. 4. Családjainkban, midőn gyermekeinket az Ur félelmében igyekszünk felnevelni s hozzántartozóinkat az igazságosság útjára oktatjuk. 5. A mi hivatos foglalkozásainkban, midőn abban kellő hüs ggel járunk el s távol tartju magunkat minden hazugságtól és o alárdságtól, melyek a világi foglalkozás an annyira otthonosak szoktak lenni és minden adás-vételt úgy tekintünk, mint a mely egy szent és i az Istennek színe előtt történik.

Kegyesség útja.

Szívélyes szó.

Hogy mily hatása lehet egy szívélyes szónak, annak gyönyörű példáját látjuk egy misszionárius életében.

Kelet-Indiában őt s időközönként a folyókon kirándulást rendezett. Egy ily alkalommal a Solwyn-folyó melle ti kis faluban állomásozott. Mikor hajójával kikötött, egy bennszülött nőt pillantott meg, kiről ké őbb kiderült, hogy hercegnő. Feléje ment, kezét nyújtotta s megkérdezte, hogy van?

— Jól, uram! — volt a felelet. A Mindenható Isten áld sa kísérjen!

Mikor a misszionárius visszatért hajójára, csodálkozva nézett fel reá. Mer. beszéde, bánásmodora annyira különbözött attól, melyhez eddig szokva volt, mert bár rangjánál fogva hercegnő volt, sorsa alig különbözött egy rabszolga sorsától. Még ott állt, a hajó felé bámulva, midőn bájja megjelent.

— Láttam egyet sten fia i közül! — kiál ott feléje.

— Beszélt?

— Igen s kezét nyújtá felém.

— Mit? S te kezét fogtál egy idegennel?

— Igen. Hisz a tekintete olyan volt, mint egy

angyalé. Library Cluj

Azán hazakisérték a hercegnőt s elmondták a férjének, a törzslőnek a fenti eseményt ki emiatt nagyon megha agudott. Ugyanazon estén arra kényszerítették azt a pogány nőt, hogy egy pogány szertartáson részt vegyen, de ő vorakodo t kívánságukat teljesíteni — mondván:

— Gy rmekkorom óta imádtam a bálványok t de azok sohasem akadályo ták meg, hogy férjem megverjen. Az az ember szívélyesen szólt hozzám és lezét is adá. Az ő Istene kell, hogy az igaz Isten legyen. Ezentnl Őt fogom imádni!

— Őt éven á e nő szavatartóan imádkozott a fehér ember Istenéhez. Ez idő elmúltával egy másik misszionárius jött a faluba s ez asszonyban az igazság buzgó és készséges keresőjére talált. Egy hétnél tovább hallgatta az evangélium üzenetét s aztán teljes és boldog átadással a Krisztusé lett.

Ujabb idők őltével egy misszionárius jött a faluba. A hercegnő sokfélekép segítette magasztos munkájában s hamar eljött az idő, midőn a kis helység minden lakója elhagyta bűnös életmódját s keresztýenné lett. Ekkor már a hercegnő éltető eleme, a lelke volt az egész mozgalomnak. Az ő buzgalma folytán három négy temp om épült a községben, a bennszülöttek papokká képezteiték s iskolát alapítottak.

S mindez Isten áldása volt a misszionárius szeretetteljes szava következtében.

Idézetek: „A nehézségek a kövek, amelyekből Isten minden háza felépítették.“ Faber. — „A bűnt ölelhetjük olyan szorosán, hogy nem látjuk az arcát.“ Trenchi.

Observátor.

Egyházársadalom.

Magyarország.

Erdélyi egyházkerület. Kolozsvár. Az e hó 16-án tartott egyházkerületi értekezleti választmányi-ü és részletesen foglalkozott az Egyházi Értekezletnek ezen év november 13., 14., 15. napjain tartandó közgyűlésével a mely egészben a múlt évi marosvásárhelyi beosztása szerint fog megtartatni. A részletes programot jövő számunkban közöljük, de már most jelezzük, hogy a gyűlésen részt fog venni az egész erdélyi egyházkerület színe-java, a vi éki egyesületek kiküldöttségeikkel fogják képviseltetni magukat, hasonlóképpen a magyarországi hasonló célu intézmények és egyletek a kiket testvéri szívvvel vendégeinkül fogunk látni. A gy. lés tárgyai előkészítését, adatok egybegyűjtését a kolozsvári titkári hivatal és a marosvásárhelyi szervező-iro a teljesíti. A kolozsvári helyi rendező-bizottság szervezését pedig Barabás Samu kolozsvári lelkész végzi.

Dunamelléki egyházkerület. Budapest. A Bethánia egyesület a következő értesítést adja ki: A kolozsvári szövetséges konferencia október 12-én és 13-án lesz, ha az Úr akaránja és élünk. Első nap d. e. az Úr Jézus és az ő apostolainak evangéliuma lesz a tárgy. Előadó: dr. Szabó Aladár. A délutáni összejövetel tárgya: az új élet. Előadók: dr. Kecskeméthy István és Biberaur Richard. 13-án d. e. szövetséges gyűlés, este pedig Filadelfia-estély. A részleges programot a jövő számban közöljük. Addig is imádkozzanak buzgón lapunk olvasói áldásért és aki részt akar venni, jelentkezék dr. Kecskeméthy Istvánnál Kolozsvár, Ref. theologia. A részt venni óhajtókat kérjük, hogy a következő énekeket gyakorolgassák: Hozsanna: 225. Óh Ábrahám Ura! 145. Mily jó, ha a bűntől szabad. 132. Keresztýén vándor né félj. Uj Hallelujah: 1. A Golgotán ott szzenvedett. 3. Amed ig Jézus él. 7. Az Úr szent Bárányára. 12. Di só Király az én Megváltóm. 65. Tudom, az én Megváltóm él.

HIREK.

Az éfzési levél.

1909. Szeptember 27. Hétfő. Elévél éfzés. Ef. 1: 1—14. 2: 10.

28. Kedd. Az én óhajom. Ef. 1: 15—23.

29. Szerda. Az én lelki feltámadásom. Ef. 2: 1—10.

30. Csütörtök. Az ő és új ember. Ef. 5: 1—21.

1909. OKTÓBER 1. Péntek. A világosságnak fia. Ef. 5: 1—21.

2. Az ő testének tagjai. Ef. 5: 22—6: 9.

3. Vasárnap. Mít tanulhatok az éfzési levélből? Ef.

4: 5—6, 25—32. (Fogadástartéti óra.)

Mely igazság ragadta meg lelkedet legjobban e levélben?

Milyen tulajdonságai vannak a lelki embernek?

Milyennek kell lennünk, hogy hasznos tagjai lehessünk a szövetségnek?

Külföldi vendégek. A múlt hetekben Bpest sok külföldi vendég látogatta meg. Laub lelkész Liverpool, Lipshytz, Humphries, Cooper London, Hopkins Gloucester, Kilburn lelkész Edinburg. Mindannyian megtekintették a város szépségeit, különös figyelemben részesítették a Skót missziót, a skót nemzeti biblia társulatot és a londoni traktátus-társulatot és igen érdeklődtek a Magyarországon folyó keresztýén munka iránt. Hopkins világhírű ember, ő elnöke az ifjuság közötti méltéklétség világszövetségének, tudakozódott nálunk, hogy hogyan lehetne itt Magyarországon is hasonló munkát megkezdeni. Ő különben egy nagy iskolának az igazgatója is és a tanügyi bizottság tagja s mint ilyen érdeklődött a magyar tanügyi viszonyok, különösen a mi iskolánk iránt. — Kilburn — kinek, még inkább felelőgének nevét sokan ismerik Magyarországon — a Skót Nemzeti Biblia-Társulat egyik titkára, nagy utazást tesz a biblia terjesztése érdekében Lengyelországban, Romániában, Szerbiában, Magyarországon, Ausztriában, Oroszországban és Finnlandban. Mikor itt volt, tárgyalta Websterrel a szélesebb körű Bibliaterjesztés módját itt Magyarországon. A napokban Brading, egy másik titkár, ugyanezen ügy tárgyalására érkezett Budapestre.

Házastárs tanítók lakáskérdése ügyében egy fölmerült eset alapján a vallás- és közoktatásügyi miniszter 48,177 1909. sz. alatt a következő elvi jelentőségi határozatot hozta:

„Bár igaz, hogy a helyi iskolai hatóság az 1907. évi XXVII. t. c. 1. §-ának 4. bekezdése értelmében a természetbeni lakáskérdését az ugyanott felsoroltaktól eltérőleg is rendezheti, de a törvény által megengedett eltérő ezen rendelkezés jogát nem lehet oly képpen magyarázni, hogy az iskolai hatóság e jog alapján a lakáskérdést olyképp is rendezhetné, hogy csak egy tanítói lakásilletményt adjon a házassági közösségben élő tanító és tanítónőnek s így az egyik részére semmi sem jusson; mert a méltányossággal és a törvény helyes értelmezésével is teljesen ellenkezik, hogy az iskolai hatóság házasságban élő tanítónak és tanítónőnek oly lakást biztosítson, aminőre a törvény alapján már egy tanítónak is igénye van s a kettő közül egyik semmi lakásilletményben ne részesüljön.

Mind a két tanítónak ebbeli igényét tehát, amennyire lehetséges, de a házi közösségre való tekintettel figyelembe kell venni.“

A keresztýén diákok nagygyűlésén, melyet jul. hóban Oxfordban tartottak, Szilassy Paula, Webster J. T. és ifj. Victor J. képviselték Magyarországot. Harminc ország képviselőjében jelen volt 178 nő és férfi. Az egész gyűlés csendes, de mély lelkesedéstől volt áthatva. Mindenki, aki részt vett ezen a gyűlésen, érezte a Szent Lélek jelenlétét. A keresztýén diákmozgalom terjedésére vonatkozólag

igen fontos határozatokat hozott a gyűlés. Elhatározták, hogyha az Ur akarja, a következő világyűlést 1911-ben Konstantinápolyban tartják meg. A vezetőség teljes erővel akar munkálni a mozgalom érdekében a következő két évben Kelet és Dél-Európában, beleértve Magyarországot is. Az oxfordi gyűlésen igen megható, szép beszédet mondott ifj. Victor János a magyarországi viszonyokról és szükségletekről. Ifj. Victor a magy. orsz. ker. diákmozgalom utazó titkárává választatott meg. Szívből kívánjuk az Isten gazdag áldását munkálkodására és kérjük kedves olvasóinkat, imádkozzanak az ifju titkáráért.

A keresztyén revideált nyelvtana. Egyszer Cambridgeben „nyelvtani órát“ tartott Taylorsmith püspök. Azt mondta: „Tanultuk mondani, első személy, én; második személy, te; harmadik személy, ő“. De ez hibás — oly hibás, hogy a helyesnek éppen fordítottja. Mert a keresztyénnek nyelvtana így hangzik: Első személy, ő; második személy, te; harmadik személy, én. „Ő“ jelenti az Istent; te felebarátomat; s én magam csak végül jövők“. Vajha minden keresztyén ezt megtanulná!

A római katolikus egyház hanyatlása. A mult hóban egy igen nagy csodálkozást keltő angol könyv jelent meg ezzel a címmel. Sokan, akik csak bizonyos irányu könyveket és jelentéseket olvasnak, azt gondolják, hogy a róm kath. egyház fejlődik, még pedig hatalmasan. Mc. Cabe, a könyv írója, világosan bebizonyítja, hogy éppen ellenkezőleg, ahelyett hogy fejlődne, az elmúlt 50 év alatt körülbelül 80 millió tagot veszített el a mostani tagszáma csak 190,764,378. Az angol nyelven beszélő országokban körülbelül hét és fél millió lépett ki ez utóbbi időben a római katolikus egyházból. Az író pontosan vizsgálta különböző módon ezeket az adatokat s a végső eredmény mindég ugyanaz lett. „Ahelyett, hogy a fejlődés jeleit látnók, a római egyház gyorsan hanyatlik s csak egy hirtelen változás az egyház jellemében óvhatja meg azt a rombadulástól“. Lehet e könyv egyes adataiban hibás, de az általános következtetéseket nem lehet megdönteni.

Séták és kirándulások. A székesfővárosi tanács kiadásában „Séták és kirándulások“ czimen kis nyolczadalaku 12 ives könyv jelent meg, amely anyagát az elemi iskola szempontjából tárgyalja ugyan, de beosztásánál, teljességénél fogva haszonnal forgathatja mindenki, ha a székesfővárost idő és költség kiméltével, mégis alaposan akarja megismerni. A könyvnek két része van. Első az elméleti rész, amely tizenegy fejezetben „Miket szemléltessünk?“ czimen rövid magyarázatok kíséretében az összes látnivalókat sorolja fel. A nagyközönségre különösen ez a rész értékes, mert ilyen feldolgozásban semmiféle mű nem tárgyalja ezt az anyagot. A könyv második része „Gyakorlati

tanácsok“ czimen közvetlenül a pedagógusokat érdekli, mert a tanítótestületek közremunkálása alapján a főváros összes elemi iskoláinak s é a és kirándulási tervét adja módszeres feldolgozásban. Megállapítja, hogy osztályonként hova kell kirándulniok és mit kell megnézniök, hogy olyan tanuló ne kerüljön ki az elemi iskolából, ainek Budapestről nincs meg a kellő tájékozódottsága. A könyv egész vászonkötésben, a székesfőváros nyom atványraktárában (Központi városháza III. udvar) 2 koronáért kapható. Szerkesztette Bardóc Pál igazgató.

Gyalog István: Hit és szabadság. A MPIT „Házi Kincstár“ kiadványának X. kötete. Pfennigsdorf után németből fordítva. Ára csinos kötésben 2 korona, Hornyászky V. bizománya. A M. Prot. Irodalmi Társaság „Házi Kincstár“ czim alatt népszerű vallásos könyveket szokott kiadni. Az idén Pfennigsdorf „Hit és Szabadság“ című népszerű hitvédelmi művét adta ki szép magyar fordításban. Azok számára készült ez a könyv, aki ha tudományos és theologiai képzettséggel nem bírnak is, mégis mélyebben fekvő okokkal óhajtták keresztyén világnézetüke: korunk kételyeivel szemben támogatni; azok számára, akik hitökről számot adni kívánva, tudni akarják, hogy mit és miért hisznek s a hitetlenség támadásaival szemben hitöket megvédeni, a hitetlenséget megczáfolni kívánják. Igaz ugyan, hogy az igazi keresztyén hit nem szorul külső bizonyításra, mert az önmagában elég bizonyíték maga mellett. Olyan az igazi hit, mint a fény, amelynek nincs szüksége bizonyítékra, hogy világíthasson. Ám a mai időben nem mindenki dicsekedhetik azzal, hogy hitéletét a korszellem ártalmas befolyásával szemben is sikerült éppen megőrizni. Kételyek gyötrik, bizonytalanág kinozza sokaknak a lelkét; lelki nyugalom után, békességre, Istenhez vágyódnak. Az ilyeneknek való ez a könyv. Kiténő útmutató a hitélet terén folyó viták és küzdelmek zürzavarában. Alkalmos fegyver mind a hitetlenség legyőzésére, mind a hit megszilárdítására. Szól a Bibliában rejlő lelki kincsről. Felmutatja, hogy kicsoda Jézus a vallásos embernek. Tájékoztat a tudomány és hit egymáshoz való viszonyáról, Istennek és a természeti törvények kapcsolatáról. Megállapítja a keresztyénség és a fejlődés közötti összeköttetést. Szól a belmisszióról, mint Jézus mentő hatalmának bizonyítékáról. Feltünteti a keresztyén ember álláspontját a szociális kérdésekben. Tárgyalja a külmissziót, mint Jézus királyi hatalmának bizonyosságát. Útmutatást ad a halhatatlanság és az örök élet kérdéseiben. Ez okoknál fogva a „Hit és szabadság“ c. művet melegen ajánjuk olvasóinknak. Szerezzék meg, olvassák szorgalmasan, sokat épül és termékenyül belőle a lelkük. Kókai Lajos és a Traktátus Társaság könyvkereskedésében (Hold-u. 3.) is megszerezhető.

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület Egyházi Értekezlet célja.

Az Erdélyi Ref. Egyházkerületi Egyházi Értekezlet célja: 1. egyházi ismeretek terjesztése, a ref. keresztyén vallás — erkölcsi öntudat s egyházi ösztetartás érzésének ápolása, a református hit és egyházi-élet erősítése, az egyházi és világi elemnek egyházunk isteni küldetéséből folyó feladatainak megoldhatása által követelt közös munkára tömörítése.

2. Az Értekezlet az erdélyi ref. egyházkerület felügyelete és védelme alatt áll.

Az Értekezleti Tagság.

Az értekezlet tagjai: a) alapítók, kik az értekezlet céljaira egyszersmindenkorra legalább 100 koronát adnak;

b) rendes tagok: egyháziak és világiak, a kik évenként 2 koronát fizetnek;

c) pártoló tagok: kik valamely legkisebb anyagi áldozattal járulnak az értekezlet céljaihoz;

d) disztagok: kik az egyházi élet mezején szerzett érdemeik folytán ilyenekül megválasztatnak.

Igy alkalom és mód van adva arra, hogy minden református férfi és nő az értekezletnek tagja lehessen: a gazdag koronáival, a szegény filléréivel vegyen részt egyháztársadalmi szervezetünkben. A ki a maga áldozatát csak természetbeni adományokkal róhatja le (kézimunka, gabona stb.) legyen így támogatónk. A helyi körülmények s viszonyok helyes utat fognak mutatni az eljárásra.

Minden háztartásban, szegény és gazdagnál,
egyaránt használják:

a világhírű JOHN-féle házi

GŐZMOSÓGÉPET.

Hetenként előre közzétett más-más családnál nyilvántartott példányokat rendezünk, melyhez az érdeklődő hölgy közönséget szívesen látjuk. Vakitó fehér ruha, teljes ruhakimélés, 75⁰ idő, pénz- és munkamegtakarítás. Kimerítő ismertetéssel szívesen szolgálunk. A gépek részletfizetésre is kaphatók:

FISCHER GYULA és FIAI, erdélyi részli vezérképviselősegnél,
Maros-Vásárhelyt.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és szerető magyar és első sorban derék református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen,

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 5 korona, félévre 2 korona 50 fill., negyed évre 1 korona 25 fillér. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhatalma címére Marosvásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést célszerűen eszközölhetni mindenképpen a maga illetékes lelkésze útján is a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni. Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elő. A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetésüket is elfogad.

Maros-Vásárhelyi

Közhasznú Takarékpénztár

Részvénytársaság

Köznevelődési és jótékonycélokat szolgáló pénztintézet

Maros-Vásárhelyt.

Szentgyörgy-utca 18. sz.

Azért alapítottatt, hogy tiszta jövedelmét a magyar nemzeti eszmék támogatására, egyházak, iskolák és emberbaráti intézmények állandó segélyezésére fordítsa.

Takarék betéteket eltagad, könyvecskére és folyószámlára, naptól-napig számított 5 szá az évi kamat mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza

Leszámitol váltókat, utalványokat, jelzálogilag vagy más módon biztosított egyéb követeléseket.

Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra, hatósági jóváhagyás mellett lekötött törvényhatósági, községi vagy egyházi javadalmakra és jövedelmekre.

Tisztvizező törlesztő kölcsönöket nyújt 10—15 évre, életbiztosítással kapcsolatosan.

Folyószámla és nyílt hitelt engedélyez fedezet mellett.

Törlesztéses jelzálog kölcsönöket közvetít a legelőnyösebb feltételekkel.

Értékpapirokat vesz és elad, saját és idegen rovására.

A Magyar élet- és járadékbiztosító intézet székelyföldi

vezér-

képviselője.

Saját ház.

Befizetett alaptőke: 1500.000 korona.
Takarékbetétek: 8 millió korona.

Agrár Takarékpénztár R.-Társ. Maros-Vásárhelyt.

Fiókintézetek. Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sepsiszentgyörgy, Székelykeresztur, Székelyudvarhely.

A takarékoságot a lakosság minden rétegében előmozdítandó, amerikai módon **házi takarékperselyeket** izléses, csinos kivitelben, zárva, kulcsok nélkül **ingyen** bocsátunk feleink rendelkezésére, a melyek által még a legkisebb összegek is könnyű módon megtakaríthatók. Ezen házi takarékperselyeknek azon nagy előnyük van, hogy azokból pénzt a mi közbejöttünk nélkül kivenni nem lehet és így a fél annak a kísértésnek, hogy a megtakarított pénzt esetleg céltalanul elköltse, könnyen ellentállhat.

Ha legalább egy korona a perselyében összegyűl, sziveskedjék intézetünkhöz fáradni, a mikor a megkarított összeget a perselyből a t. cím jelenlétében kivesszük és a betéti könyvecskéjébe javára írjuk.

A perselyt zárva, kulcsok nélkül visszaadjuk és a pénzügyítés újból kezdődik.

Agrár takarékpénztár r. l. Maros-Vásárhelyt

LEGJOBB

cement, gipsz, parketta, ablakredőny,
Bohn-féle fedélcserép, mezőgazdasági
gépek, a világ legjobb családi és ipar-
ros varrógépei, mosógép, jégszekrény,
Dürkopp-kerékpár, gramophon, izzó-
.. lámpák, kábelek, szobacsengők ..

Gyenge és erősáramu **villanyszerelevények,**

villamos-esillárok, részletfizetésre is kaphatók:

FISCHER GYULA és FIAI cégnél
MAROS-VÁSÁRHELYT.

KALVIN-SZÖVETSÉG

Budapest, IX., Kálvin-tér 7.

Elnökök: Kenesey Béla, erdélyi ref. püspök, Kovácsy Sándor:
a budapesti ref. egyház főgondnoka.

Ügyvezető alelnök: Bernát István dr. orsz. képviselő.

Ügyvezető titkár: pálóczi Horváth Zoltán dr. ügyvéd.

A Kálvin-Szövetség célja a magyar kálvinista egyház híveit — a socialis érzék fejlesztése és a vallásosság megerősítése által — a társadalmi bajok felderítése, megelőzése és orvoslása végett egyesíteni. A református vallású híveket társadalmi munkákra — az evangéliom és Kálvin-szellemeiben a szeretet és puritán egyszerűség s a helyes jog- és kötelességérzet segítségével — előkészíteni, kiképezni, nevelni és rábírn.

Célja felolvasások, vándorgyűlések és vallásos összejövetelek tartása, socialis tanfolyamok rendezése, socialis kérdésekről szóló és vallásos művek kiadása.

Az egyházközségekben mutatkozó vallásos, gazdasági és társadalmi bajok orvoslása céljából vallásos és szociálistató körök, egyletek s községi Kálvin-Szövetségek alakítása. Mindazok részére, a kik támogatásra szorulnak, otthonok, menedékhelyek s védelmi intézmények létesítése, vagy kezdeményezése, a munkásosztály művelése és védelme, a kivándorló hitsorsosok felvilágosítása és védelme.

Arra törekszik, hogy az egész ország kálvinistaságát egy táborba tömörítse s az egyházat erősítse, fejlessze, építse — ez által eleven, lüktető vallásos életet teremtsen. De emellett gazdaságilag is kívánja a ref. híveket erősíteni azért a gazdaszövetségek, gazdasági, hitel- s más szövetkezetek létesítését előmozdítani igyekszik.

A szövetség tagja lehet minden magyar honpolgár, — férfiak, nők, ifjak — egyaránt, továbbá egyházi és iskolai hatóságok, gyülekezetek, egyesületek, körök, ha az egylet céljait előmozdítani törekszenek s tagsági kötelezettségüknek eleget tesznek.

Örökös tagok egyszersmindenkorra 500 kor, alapító tagok 150 koronát fizetnek, rendes tagok legalább évi 5 koronát, segítő tagok legalább évi egy korona tagsági díj, tisztségére vállalnak kötelezettséget.

Taggyűjtő iverk s ismertető füzetek a budapesti ref. lelkészi hivataltól kérhetők (Kálvin-tér 7.) valamint P. Horváth Zoltánnál, mint a szövetség ügyvezető titkáránál is (IV. Ferencz József-rakpart 24.) kaphatók, s ugyanitt lehet tagul jelentkezni.

A tagok a választmány által időről-időre megállapított tagilletményben (hasznos és különféle vallásos és társadalmi kérdéseket ismertető munkák) részesülnek.

Lépjén be mindenki a Kálvin-Szövetségbe, a ki jó reformátusnak tartja magát!

Unghváry József

Cegléd (Pestmegye) ez év őszén és tavaszán nagyobb mennyiségű (300--350 ezer darab) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra, 1-5 éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszinbarack, cseresznye, meggy, eper, sápanyu szeder, bolvillei körte, azarol-galagonya, birs, laposnya, mandula, dió, füge, köszméte ribizke, málna, földi-eper — szamóca, — ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, pyramis-eper, gömb-akác, pyramis-akác stb. csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5-30, igen erősek 40-50 kr. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1-3 éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, birs, doucin, besztercezi szilva, cseresznye, fekete meggy, sajmeggy — Prunus Mahaleb — sárga barack, mandula, Prunus Myrabolána, galagonya és kökény, ezek árai erősségük szerint 100 drb 80 krtól 1 frt 80 krig, 1000 darab 7 frttól 17 frtig. Lepényfa — Gleditschia triacanthos — és akác, áthatlan sövény készítésére igen alkalmas 1-3 évesek, igen nagy készlet — kb. 3 millió. — Ennek ára 1000 drb 1 frt 50 krtól 5 frtig. Sorjának használható akác 200-220 cm, magas, 1 drb 20 kr, 100 drb 18 frt, 1000 drb 170 frt. Ujdonságok a fentnevezett gyümölcsnemekből 1 darab 40-60 kr. Háromszor permetezett, szokványminőségű bor és csemegeszőlővessző, teljesen beérett, sima 1000 drb 4 frttől 7 frtig, gyökeres 20 frttől 25 frtig. Tessék árjegyzéket kérni!